

Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

Koninklijke St. -Jorisgilde Oostmalle

Het "schoon inkomen" van de Koninklijke Sint-Jorisgilde Oostmalle, dit ter gelegenheid van hun 500-jarig jubileum.

Viermaandelijks tijdschrift juli 2024

22ste jaargang nummer 60

COLOFON

FVHS vzw

Is een Federatie die actief is rond de Vlaamse Schutterijen. De Federatie heeft als doel de schuttersgebruiken bekendheid geven door publicaties, demonstraties en archiefbeleid.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL

SECRETARIAAT

Hazenpark 15, 9800 Deinze

TELEFOON & MAIL

0475 47 22 96

vlaamseschutters@skynet.be

REKENINGNUMMER

IBAN BE25 7350 0111 5282

BIC KREDBEBB

HET BESTUUR

VOORZITTER

Danny De Vetter

ONDERVOORZITTER

Harry Vanderhenst

SECRETARIS

Zie openstaande vacature

PENNINGMEESTER

Zie openstaande vacature

BESTUURDERS

Jo Boenders

Norbert Valcke

Jeannine Jonckers

Maarten Dirikx

HOOFDREDACTEUR

Koen De Graeve

CEREMONIEMEESTER

Eddy Vanbergen

Tijdschrift van de
FEDERATIE van VLAAMSE
HISTORISCHE
SCHUTTERSGILDEN VZW

www.vlaamseschuttersgilden.be

Viermaandelijks tijdschrift
Jaargang 22 nr. 60

HOOFDREDACTIE:

Koen De Graeve

Warandestraat 8

8790 Waregem

Tel: 0486 34 35 66

E-mail: koen.de.graev1@telenet.be

REDACTIELEDEN:

Davy Ickx

Tel: 016 63 24 16

E-mail: davy.ickx@scarlet.be

Davy Goedertier

Tel: 0473 92 59 49

E-mail: davy-goedertier@telenet.be

Mark Demulder

Tel: 011 57 21 01

E-mail: markdemulder@skynet.be

Miel Roussard

Tel: 089 70 25 02

E-mail: mielenaroussard@scarlet.be

UITGAVE:

vzw Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

Vlaanderen
verbeelding werkt

Inventaris
Immaterieel
Erfgoed

INHOUDSTAFEL

COLOFON	2
INHOUDSTAFEL	3
WOORDJE VAN DE VOORZITTER	4
WOORDJE VAN DE REDACTIE	5
DANKWOORD VAN DE VOORZITTER	6
OPENSTAANDE VACATURES	7
INTERVIEW MET WILLY WILLEMS	8
SCHUTTERSCARRIÈRE PETER RESSEN	10
TIJD VOOR EEN INTRODUCTIE	13
CARTOON DORU AXINTE – ROMANIA	15
SCHUTTERSTOREN RONSE – BESCHERMD ERFGOED	16
LEUVENSE TINNEN SCHUTTERSPRIJS 1635	17
GESCHIEDENIS VAN DE KRUISBOOGGILDE JONG WORDT OUD DEURLE	21
CARTOON LUC DESCHEEMAEKER – BELGIUM	31
EERNEGEM, DORP VAN DE KASSEILEGGERS	32
VERNIEUWDE SCHIETSTAND GAVERE	33
93 ^{STE} KEIZER K.N.B.B.W.	34
KEIZERSVIERING KONINKLIJKE SINT-JORISGILDE OOSTMALLE	35
KERMISDAGEN BIJ DE SINT-ROCHUSGILDE GENENBOS	36
KONINGSSCHIETING EENDRACHT VAN OOIDONK	36
NIEUWS UIT SINT-JOZEFGILDE LOMMEL-KOLONIE	37
SIRESCHIETING GROOT-OOSTENDE	38
KONINGSSCHIETING EN KAMPIOENENVIERING KONINKLIJKE HANDBOOGMAATSCHAPPIJ WILLEM TELL OOSTENDE	39
72 ^{STE} EUROPEES KAMPIOENSCHAP HANDBOOGSCHIETEN STAANDE WIP BOEZINGE	41
EUROPEES SCHUTTERSTREFFEN 2024	43

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

**Geachte Gildezusters
& Gildebreders,**

Het jaar 2024 zit er nu al een beetje op en de vele evenementen die onze hobby rijk is gaan vooruit. Echter, de voorziene planning van ons 25-jarige viering zal dit jaar niet kunnen doorgaan wegens gebrek aan de nodige subsidies en de te hoge kostprijzen die zo'n

organisatie met zich meebrengt. Vandaar dat we dit voorlopig een jaar uitstellen en uitzien naar een interessant moment, bijvoorbeeld van een gilde die binnenkort iets te vieren heeft waar wij onze wagon kunnen aanhangen, wij staan open voor onderhoud en voorstellen.

Het bestuur is zich voltallig aan het herorganiseren in verband met de takenverdeling, de post van griffier & penningmeester blijft voorlopig open.

We zijn ook in overleg met het Belgisch Overlegorgaan om een beurtrol te bestendigen, dit om het Koningsschieten BO enerzijds en de Gildedag FVHS anderzijds te organiseren en zo elk jaar een historisch evenement te hebben.

Onze website ligt ter studie om aangepast te worden en onze visieplanning gaat door.

Echter moeten we ons de vraag stellen hoe een Federatie verder moet zonder reëel inkomen zoals lidgelden of dergelijke. Willen we professioneel bezig blijven zullen we toch naar een oplossing moeten zoeken om inkomsten te genereren via lidgelden of sponsoring, dit zal zich manifesteren in de volgende jaren.

Onze verzekeringsportefeuille is blijven groeien, er is vooruitgang de voorbije jaren, dit is een goede evolutie en bewijst dat er nog een goed management met aandacht voor budget kan georganiseerd worden.

Wij staan open voor verdere ideeën en voorstellen, alvast een goede zomer toegewenst en hopelijk zien we elkaar op één van de komende festiviteiten, vergeet zeker niet het EST Mondsee 2024, dit gaat door van 29 augustus tot 1 september 2024.

Met amicale groeten,

Danny De Vetter, voorzitter FVHS

WOORDJE VAN DE REDACTIE

Beste schuttersvrienden,

Afgelopen maanden was het weer niet goed, de aanhoudende regendagen waren een spelbreker voor de vele buitenactiviteiten, zo ook bij de schutterijen. Drassige velden zorgden ervoor dat veel buitenactiviteiten niet konden doorgaan of zorgden voor een mindere opkomst.

Komt de zomer eraan? Komt het seizoen eraan waar iedereen vrolijk lijkt van te worden? Laat ons samen uitkijken naar die heerlijke zomerdagen waar we met schuttersvrienden samen kunnen genieten van de nog geplande festiviteiten.

De redactie is er terug in geslaagd een prachtige editie van het tijdschrift in elkaar te knutselen, alleen maar mogelijk met jullie medewerking.

De redactieleden wensen u alvast veel leesplezier.

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

Aan allen die meewerkten aan dit nummer, hartelijk dank vanwege de redactie.

© Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden vzw, 2024
Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Teksten en/of foto's voor het tijdschrift nr. 61 insturen voor
15 oktober 2024 naar onderstaand mailadres:

vlaamse.historische.schuttersgilden@telenet.be

Beste Gildezusters en Gildebroeders,

Tijden evolueren, veranderen en wijzigen, dit ook bij ons in de Federatie.

Gedurende jaren hebben zich verschillende personen ingezet op vrijwillige basis om de Federatie mee te organiseren, en te doen groeien op alle vlakken.

Zoals reeds gezegd heeft onze "Penningmeester" Willy Willems zijn functie neergelegd binnen de Federatie en ter beschikking gesteld vanaf 29 februari 2024, ook de "Griffier-secretaris" Peter Ressen heeft zijn functie neergelegd op 31 mei 2024, beide functies zijn nog in te vullen.

Uiteraard is een afscheid, het stoppen van inhoudelijke jobs binnen het bestuur steeds moeilijk, niet alleen voor de organisatie maar ook voor de betrokken personen zelf die na jarenlange inzet stoppen.

Wij willen deze mensen van harte bedanken voor de inspanningen die ze geleverd hebben, dit van in den beginne "13 maart 2001" toen de federatie werd opgericht, en erkend werd als een organisatie binnen de volkscultuur in Vlaanderen.

Peter Ressen heeft zowat de ganse Limburgse Schutterijwereld doorlopen, als Bondsvoorzitter van Maas & Kempen, medewerker OLS, organisator (ondervoorzitter) EST Kinrooi 2009, griffier binnen de FVHS en als ondervoorzitter bij het Belgisch Overlegorgaan. Ook vermeldenswaard is de erkenning als ridder in de "Sint-Sebastiaanorde van het EGS" en de erkenningen binnen de "Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg". Binnen de Federatie was Peter ook actief in de erkenningsprocedure van de vergunning wapenwet, net als het helpen uitbouwen en op punt zetten van de verzekeringsportefeuille binnen de

Federatie en nog zoveel andere zaken zoals het dossier opmaken voor de ICE- en Unesco-accreditering. In ieder geval een verdiende rust toegewenst, woorden schieten te kort om alles te vernoemen.

Willy Willems was er tevens bij van in den beginne, als "Kapitein" binnen de Schuttersgilde van Waanrode. Willy, een erkend Ereburger, heeft zijn sporen verdiend in de Brabantse Schutterswereld, als penningmeester binnen de Federatie en als penningmeester binnen het Belgisch Overlegorgaan. Hij was een pleiter voor de jongerenvorming en verantwoordelijke organisator van de zovele "Gildedagen" die zo'n mooie herinneringen zijn. Zijn voortdurend streven naar financiële erkenning heeft hem gesierd als goede huisvader en verantwoordelijke burger.

Danny De Vetter, voorzitter FVHS

WORD JIJ ONZE NIEUWE
COLLEGA?

Voor de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden zijn we op zoek naar een secretaris en een penningmeester.

De Federatie werd opgericht om de historische, volks-culturele waarden van de schuttersgilden te bewaren en hun werking te stimuleren.

Zij streeft naar de bevordering en promotie van het Historisch Schutterswezen in Vlaanderen, door hun cultureel erfgoed te verzamelen, te bestuderen, te beschermen, bekend te maken en te demonstreren.

Als overkoepelend orgaan coördineert en bevordert zij de werking van de lokale historische schuttersgilden met het doel de volkskundige aard doeltreffend te beschermen en deze in stand te houden.

De Federatie is bovendien een aanspreekpunt voor de overheid en zal de belangen van de aangesloten verenigingen en gilden bij de overheid behartigen.

Zij is actief in het domein van de Volkscultuur en richt zich tot alle Vlaamse schuttersgilden.

Secretaris / Secretaresse

Taakomschrijving secretaris Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden:

- In overleg met de voorzitter, de agenda opstellen voor de bestuurs- en algemene vergadering.
- Versturen van uitnodigingen voor de bestuurs- en algemene vergaderingen.
- Notuleren op de bestuurs- en algemene vergaderingen en de notulen verspreiden onder de bestuursleden en leden algemene vergadering.
- Verslagen van vergaderingen archiveren.
- Administratie rond de verzekering voeren, contacten met de verzekeringsmakelaar onderhouden.
- Opstellen van jaarverslagen t.b.v. subsidie-dossiers en voorleggen op de algemene vergadering.
- Mogelijke subsidieaanvragen opstellen, en tijdig indienen.
- Aanspreekpunt voor mogelijke vragen vanuit gilden, organisaties en instanties.
- Beheren en behandelen van e-mails secretariaat.
- Rapportage opstellen voor de inventaris Vlaanderen.
- Contacten onderhouden met ondersteunende organisaties en bijwonen van workshops die betrekking hebben op de werking van de Federatie.
- Het voeren van een ledenadministratie.
- Onderhouden van contacten met andere koepels en organisaties zoals EGS, BOHS.

Profiel:

- Goede beheersing van de Nederlandse taal, kennis van andere talen zoals Frans, Engels of Duits strekt tot aanbeveling.
- Goede kennis van Word, Excel, Teams en een mailsysteem.
- Communicatievaardig.

Penningmeester

Om de doelstellingen te realiseren waarvoor de Federatie staat zijn er ook financiële middelen nodig.

Om alle bewerkingen te beheren houdt de Federatie een boekhouding bij. Deze up-to-date houden is de taak van de penningmeester.

Taakomschrijving penningmeester Federatie Vlaamse Historische Schuttersgilden:

- Opstellen van een chronologische neerslag van alle inkomsten en uitgaven.
- Uitvoeren van financiële verrichtingen.
- Periodiek rapporteren van een beknopte tussentijdse balans op zowel de bestuurs- als de algemene vergadering.
- Voorbereiding fiscale- en subsidiedossiers.
- Opmaken van de jaarrekening.
- Indienen belastingaangifte Vzw.

Profiel:

- Affiniteit met boekhouding en financiën.
- Goede kennis van Word, Excel, Teams en een mailsysteem.
- Communicatievaardig.

WILLY WILLEMS

Dag Willy,

Hoe zou jij jouw loopbaan omschrijven bij je huidige Gilde?

In 1988 op de leeftijd van 45 jaar ben ik samen met mijn

echtgenote lid geworden van de Koninklijke Sint-Sebastiaansgilde Waanrode.

Persoonlijk maakte ik op zeer jonge leeftijd al kennis met het schutterswezen, mijn grootvader was Koning in 1953. Weet je, het ledenaantal in die tijd werd zeer beperkt gehouden en men diende inwoner van Waanrode te zijn. In 1990 werd ik bestuurder en een viertal jaar later in 1994 nam ik de functie van griffier op mij. In 2008 werd ik kapitein-griffier.

Ook bij bonden en federaties hebt gij u met bravoure ingewerkt.

Ja hoor, in 1992 werd ik door de Gilde afgevaardigd bij de Hoofdschuttersgilde van Brabant. Sedert 1994, en nog altijd "Hoofdman" van de gilden Gewest Diest bij de Hoofdschuttersgilde van Brabant. In datzelfde jaar heb ik de titel van "opperdeken" verkregen binnen de Hoofdschuttersgilde. In het jaar 2003 begon mijn carrière als afgevaardigde van de Hoofdschuttersgilde van Brabant binnen de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden. Een jaar later werd ik voorzitter van de commissie vorming en feestelijkheden bij de Federatie, men kan zeggen een actief medewerker bij de inrichting van de gildedagen. In 2007 nam ik ook de functie van penningmeester bij de Federatie op mij, een jaar later in 2008 dezelfde functie bij het Belgisch Overlegorgaan

van Historische Schuttersgilden. Dit jaar heb ik de bestuursfuncties binnen de Federatie en het Belgisch Overlegorgaan neergelegd, na een mooie carrière die ik met veel plezier heb vervuld.

Als militair op rust heb je verscheidene onderscheidingen voor je staat van dienst mogen ontvangen, deze heb je hoogstwaarschijnlijk ook binnen de schutterswereld ontvangen.

Uiteraard, ik geef je een overzicht.

2006 : Zilveren ereteken van verdienste bij het Belgisch Overlegorgaan van Historische Schuttersgilden

2009 : Opgenomen in het kapittel van de orde van verdiensten bij het Belgisch Overlegorgaan en toekenning van het Gouden verdienste-ereteken van Commandeur

2009 : medaille van verdienste in goud toegekend door de deputatie van de Provincieraad van Vlaams-Brabant

2011 : Trofee van Verdienste van de Culturele Dorpsraad van Waanrode

2013 : Bronzen ereteken in de Orde van de Papegaai Vlaams-Brabant

2014 : Zilveren aandenken 20 jaar voorzitter gilden Gewest Diest

2014 : Trofee van verdienste van de Cultuurraad van Tessenderlo

2022 : Het Kruis van Ridder in de Orde van de Heilige Sebastiaan binnen Europa

2023 : Zilveren ereteken in de Orde van de Papegaai Vlaams-Brabant

Willy, je was vrij bedrijvig binnen deze toch speciale wereld. Wat zijn je mooiste herinneringen?

De bezoeken en kennismaking met de verschillende schutterijen die ik samen maakte met Paul Stoop en Peter Ressen om de Federatie meer bekendheid te geven in gans Vlaanderen. Natuurlijk de verschillende Gildedagen die ik mocht mee organiseren, hierbij denk ik meestal aan de Gildedag in Ieper. De "Last Post" speciaal voor de deelnemende Gilden is mij steeds bijgebleven, dit was een zeer emotioneel moment. Als laatste de verschillende Europese Schutterstreffen waaraan ik heb mogen deelnemen.

Er wordt veel gesproken over de moeilijkheden die schutterijen ondervonden na het coronatijdperk, hoe zie jij de toekomst?

De coronaperiode is zeker niet ten goede gekomen aan de talrijke verenigingen, veel activiteiten vielen weg en zijn niet meer heropgestart, veel leden hebben hun gading in een andere sport of bezigheid gevonden. Daarnaast heb je ook de vergrijzing en een gebrek aan opvolgers die duidelijk sporen nalaat. Als laatste zie ik dat voor veel schutterijen alleen het schieten als sport telt, het culturele komt nog amper aan bod. Vendelen, volksdansen en zelfs optochten verdwijnen van het toneel en dat is jammer.

Wil je nog iets zeggen tegen je talrijke vrienden binnen deze schutterswereld?

Mijn echtgenote mag ik niet vergeten, haar wil ik hartelijk bedanken omdat ik meer dan 30 jaar heb mogen doen wat ik graag deed. Het is voor haar niet altijd gemakkelijk geweest, de uren en dagen die ik op vrijwillige basis heb besteed aan mijn verschillende functies.

Mijn vrienden-bestuurders en schuttersvrienden wil ik bedanken voor de meestal fijne samenwerking, voor de fijne tijd die wij samen hebben beleefd en hopelijk nog een tijdje kunnen beleven, zij het voor mij dan niet meer als bestuurslid van de Federatie. Ik wens jullie allen in de toekomst veel succes toe.

Dank U Willy voor dit mooie interview.

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

SCHUTTERS-CARRIÈRE PETER RESSEN

Peter heeft op 31 mei 2024 zijn functie van griffier-secretaris bij de Federatie stopgezet, dit na een jarenlange inzet. Dank U Peter om uw schutterscarrière met ons te delen.

Het begon allemaal met een gouden bruiloft in onze buurt. In juli 1993 vierde de erevoorzitter van de Koninklijke Schutterij Sint-Martinus Kinrooi vzw zijn gouden huwelijksjubileum. Voor de buurt was dit een ideale gelegenheid om een groot feest te organiseren. Als een van de burens werd ik gevraagd om dit feest mee te organiseren. Om alles in goede banen te leiden, en de voorbereidingen zo goed mogelijk te doen verlopen, konden we gebruik maken van het lokaal van de schutterij.

Na afloop van een zeer geslaagd feest was het onze plicht om een vergoeding te betalen voor het gebruik van het lokaal van de schutterij, de voorzitter vond het echter niet nodig om hiervoor enige bijdrage te leveren. We werden wel uitgenodigd op een wedstrijd voor niet-schutters, die elk jaar in september door de vereniging georganiseerd werd. Dit was maar een kleine moeite, als dank voor de infrastructuur waarover we konden beschikken bij de voorbereiding van een mooi feest. Op die bewuste zondagmiddag trokken we met onze twee zonen en mijn broer met zijn vrouw naar de schutterij om deel te nemen aan deze wedstrijd. Het schieten lukte nog niet zo best. Onze zonen waren daarentegen zo onder de indruk dat zij bij onze thuiskomst vroegen of ze lid mochten worden van de schutterij.

Daar hadden we uiteraard geen bezwaar tegen, 1994 werd hun debuutjaar. Naar het eerste bondsschuttersfeest gingen we mee om te supporteren. Ook op de volgende activiteit, het koningsschieten wilden we onze jongens aanmoedigen. De voorzitter had dit gemerkt en kwam ons vertellen dat, als wij toch naar elke activiteit gingen, we net zo goed ons konden aansluiten. En op het volgende bondsschuttersfeest waren wij lid van de schutterij en mochten we al deelnemen aan de wedstrijden. Het eerste jaar moesten we nog wat wennen, vanaf het jaar daarop deden we volop mee voor de prijzen.

In 1996 werd een nieuw bestuur van de schutterij verkozen en werd ik gevraagd om het voorzitterschap over te nemen. Omdat ik inmiddels grote stappen had gezet in het schieten met de zware buks, stond ik op het eerste bondsschuttersfeest in het A-zestal. Op het Oud-Limburgs Schuttersfeest bij Sint-Laurentius Bocholt behaalden we na 3 dagen wedstrijd, een mooie 3de plaats. In 1997 waren we favoriet op het Oud-Limburgs Schuttersfeest bij Sint-Joris Kaulille, we maakten onze favorietenrol helemaal waar. Op zaterdag 12 juli, na een spannende eindstrijd, wisten wij de overwinning te behalen, en den Um mee naar Kinrooi te nemen.

Maar een overwinning op het O.L.S. betekent ook de organisatie van de volgende editie, de uitgave 1998. In volle voorbereiding komt de secretaris-penningmeester van de Bond van Schutterijen Maas en Kempen bij een ongeval om het leven. De bondsvoorzitter, die namens de OLS-federatie de stuurgroepvergaderingen moest volgen, kwam op een van

deze vergaderingen naar mij toe met de mededeling: “Ik heb je nodig”. Zo werd ik op de Algemene Vergadering unaniem benoemd tot bestuurslid en secretaris van de Bond.

In 1999 waren al enkele vergaderingen geweest ter voorbereiding van de oprichting van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden. Namens de Bond Maas en Kempen werd ik afgevaardigd; zo werd in november op een vergadering in Winterslag de Federatie opgericht, daar werd mij de functie van penningmeester toegewezen.

In 2000 ben ik erin geslaagd om voor de eerste keer de titel van koning van de schutterij te behalen. In 2019 is mij dat voor de tweede maal gelukt.

Volgens de statuten moeten de leden van het bondsbestuur zesjaarlijks uittreden, maar kunnen zich wel opnieuw verkiesbaar stellen. De voorzitter, die inmiddels de leeftijd van 75 jaar had bereikt, gaf aan dat hij zich niet meer herkiesbaar stelde en ik werd aangeduid om het voorzitterschap van de bond van schutterijen op mij te nemen. Een beslissing die ik niet zomaar kon aanvaarden, omdat naar mijn mening de eerste ondervoorzitter de aangewezen opvolger was. Na een gezamenlijk gesprek gaf de eerste ondervoorzitter echter aan dat hij de voorkeur gaf om als afgevaardigde van de bond in de OLS-federatie en als voorzitter van de schietcommissie te zetelen, en dat ik als voorzitter aan de Vlaamse kant als afgevaardigde in de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden mijn werk kon verder zetten. Helaas werd de eerste ondervoorzitter van de bond ernstig ziek, en dienden we in 2005 afscheid van hem te nemen. Dit betekende ook dat ik zijn taken op mijn bord kreeg, vanaf toen ging ik ook zetelen in de OLS-federatie en werd voorzitter van de schietcommissie van de OLS-federatie.

Na de benoeming als voorzitter van de Bond van Schutterijen Maas en Kempen, werd ik in 2004 opgenomen in de Edele Eed-Broederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en in de Heilige Sebastianus, als schutbroeder. In 2010 volgde de bevordering tot officier.

In 2005, op de Algemene Vergadering van het Belgisch Overlegorgaan van Historische Schuttersgilden (BOHS), werd mij gevraagd de functie van ondervoorzitter op mij te nemen. Door de benoeming van een lid van de Duitstalige gemeenschap als voorzitter, was het aangewezen om een Vlaming te benoemen als ondervoorzitter.

Binnen het BOHS werd beslist om een orde van verdienste in te stellen. Een kapittel werd geïnstalleerd, waarbij het bestuur ook het kapittel vormde; daar kreeg ik de titel van commandeur toegekend.

In 2007 nam de toenmalige secretaris van de FVHS ontslag. Omdat ik door mijn brugpensioen, na de sluiting van Philips Hasselt, over wat extra vrije tijd beschikte, heb ik mij kandidaat gesteld voor secretaris, dit werd aanvaard door de Algemene Vergadering. Het was meteen een moeilijk jaar, wij werden geconfronteerd met de nieuwe wapenwet en de sportschutterslicentie. Een klus die dank zij de medewerking van velen vlot geklaard werd.

In 2003, op het OLS bij Sint-Martinus Kinrooi, werd ons de vraag gesteld om het Europees Schutterstreffen (EST) in 2009 te organiseren. Na overleg met het gemeentebestuur en de 8 actieve schutterijen van Kinrooi werd beslist om deze organisatie op ons te nemen. Als ondervoorzitter van de stuurgroep en voorzitter van de werkgroep administratie en wedstrijden heb ik een mooie bijdrage kunnen leveren aan het grote succes van dit uniek feest.

Tijdens de investituur op vrijdagmiddag werd ik opgenomen als officier in de Ridderorde van de Heilige Sebastiaan in Europa.

De organisatie van het EST betekende echter ook dat er iemand van de stuurgroep via het BOHS afgevaardigde werd in de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden. Omdat wij toch tijd genoeg hadden, zo

werd gezegd, kwam deze taak onder andere ook bij mij terecht.

Inmiddels ben ik wat betreft de leeftijd ook wat gevorderd, en wordt het tijd om mijn taken binnen de schutterswereld over te dragen. In 2016 ben ik gestopt als voorzitter van de Bond van Schutterijen Maas en Kempen, en als afgevaardigde in de OLS-federatie. Zo werd ik op de eerstvolgende algemene vergadering van de OLS-federatie benoemd tot ere-bestuurslid van de OLS-federatie, en op het eerste bondsfeest van de Bond van Schutterijen Maas en Kempen benoemd tot erevoorzitter van de Bond.

Bij het schrijven van dit overzicht heb ik ook mijn taken als ondervoorzitter van het BOHS en de Federatie overgedragen.

Als laatste blijft de taak als voorzitter van mijn eigen schutterij over. Na het stopzetten van alle activiteiten van de schutterij in 2023 door het gebrek aan leden zullen, na de afhandeling en het ontbinden van de vzw, mijn taken binnen de schutterswereld beëindigd zijn.

In mijn 30-jarige loopbaan binnen de schutterswereld heb ik heel veel mooie momenten mogen beleven. Hoogtepunten waren de geslaagde organisaties van het O.L.S. in 1998 en het geweldige Europees Schutterstreffen in 2009. Maar voor mij waren de vele persoonlijke contacten, zowel binnen mijn eigen schutterij, binnen de Bond van Schutterijen, binnen de OLS-federatie, binnen het BOHS en binnen de Europese gemeenschap van Historische Schuttersgilden zeker zo belangrijk. Aan deze contacten, en de vele vriendschappen die hieruit voortkwamen, denk ik nu met veel plezier terug.

In de laatste jaren van mijn loopbaan is geen enkele vereniging ontsnapt aan de gevolgen van corona, men kan niet ontkennen dat deze ziekte een grote impact heeft gehad op alle aspecten van de maatschappij. Om de negatieve invloed die corona heeft gehad tegen te gaan, zal iedereen die een engagement heeft aangegaan bijzonder creatief te werk moeten gaan. Het is zaak om iedereen die betrokken is bij de schutterswereld erbij te houden, en de leegloop tegen te gaan. Dat kan alleen maar door een positieve werking op te zetten, en verbindende activiteiten te organiseren. Ook is het belangrijk om nieuwe leden te werven, dit is misschien wel het moeilijkste in deze tijden. Maar de beste reclame is hier de mond-tot-mond reclame. Door kwalitatieve activiteiten te organiseren en bekend te maken, zowel op voorhand als achteraf, waarbij de nadruk gelegd wordt op het succes van de organisatie, kan men nog leden werven.

Voor mijn collega's en leden in schutterijen, besturen en federaties kan ik alleen maar zeggen: veel succes, zorg dat er plezier beleefd wordt aan vergaderen, organiseren en samenkomen, want met tegenzin meewerken aan alles wat de schutterswereld te bieden heeft, blijft men niet volhouden.

Uiteraard moet ik mijn wederhelft bedanken, zonder haar geduld, haar werk achter de schermen en haar ondersteuning had ik al het bovenstaande niet kunnen waarmaken.

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

TIJD VOOR EEN INTRODUCTIE!

Onlangs namen we afscheid van 2 bestuursleden, aan de andere zijde wordt de redactie versterkt met Davy Goedertier.

Dag Davy, stel je even voor.

Handboogschieten op de staande wip is mijn hoofdactiviteit, mijn andere interesses zijn de schutterswereld in kaart brengen en het handboogschieten promoten met mijn collectie.

Al 44 jaar ben ik lid bij “de Ware Vrienden” van Sint-Sebastiaan Gent, in 2022 werd ik aangenomen als bestuurslid en in 2023 kreeg ik de functie van archivaris van de Koninklijke Nationale Bond der Belgische Wipschutters.

44 jaar, je kreeg de microbe dus al te pakken op zeer jonge leeftijd.

Ik kreeg de microbe van het boogschieten als het ware met de paplepel mee. Zowat iedereen in de familie had wel iets met boogschieten.

Aan mijn vaders kant was mijn overgrootvader, Jérôme Goedertier, in 1932 een van de stichters van schuttersmaatschappij ‘Ons Vermaak’ te Munte. Er werd geschoten op de liggende en op de staande wip. Mijn grootvader, Willy Goedertier, was ook al van in zijn jeugd boogschutter, werd eerst secretaris en nadien, tot aan zijn overlijden, voorzitter van de Koninklijke Gilde “de Ware Vrienden” van Sint-Sebastiaan Gent.

Mijn vader Marc, ook van in zijn jeugd boogschutter, is vanaf 1976 bestuurslid geworden, nadien werd hij secretaris en na het overlijden van diens vader, hoofdman.

Sinds 1975 maakt Marc deel uit van het bestuur van de Koninklijke Nationale Bond der Belgische Wipschutters, sinds 1992 is hij jeugdvoorzitter.

Zelf heb ik nog 2 zonen die bij de jeugd actief boogschieten.

Aan mijn moeders kant zijn er mijn grootouders, mijn dooppeter Marcel en meme Denise, zij baatten destijds café-fietsenmakerij ‘Stop’ uit op de hoek van de Leenstraat en de Ganzendam in Vurste, daar werd er wel eens op de liggende wip geschoten. Pepe Marcel was ook lid in Gent en werd Koning in 1974.

Eveneens familie waren de toenmalige waard en waardin van café ‘Het Tonneke’ in Semmerzake, ik sprak hen aan als nonkel Michel en tante Emma. Daar was destijds een schuttersmaatschappij nl. ‘De Konijnendieven’ liggende wip.

Het was dus voor de hand liggend dat ik al vrij vroeg (vanaf mijn 4de levensjaar) de boog ter hand nam. Op mijn 6de schoot ik mijn eerste vogel af en op mijn 9de werd ik voor het eerst met de Belgische ploeg Europees Kampioen.

Een deel van je collectie heb ik mogen bewonderen, dat was als ik mij niet vergis op een tentoonstelling te Heist aan Zee. Wat bracht U ertoe om zo’n prachtige collectie te verzamelen?

Ik heb nooit anders geweten dat mijn vaders collectie was uitgesteld. Toen ik thuis woonde waren het alleen maar de living en de keuken, nu van de bovenverdieping tot het gelijkvloers, behalve in de badkamer en in het washok.

Na de aankoop van mijn eigen woning in 2007 ben ik naast die van Gent en het E.K. ook alle andere schuttersborden beginnen te verzamelen en zo nu en dan vind ik wel eens een koffieservies, een zilverbestek of een glasraam. En zo groeit de collectie uit tot op

vandaag met +/- 9000 verschillende schuttersborden, heel wat koffie- en eetserviezen en nog heel veel meer.

U sprak over de functie van archivaris die u werd toebedeeld bij de Koninklijke Nationale Bond der Belgische Wipschutters, wat houdt dit precies in?

Hulp en bijstand leveren om de geschiedenis van de nog bestaande schuttersgilden aangesloten bij de Nationale Bond in kaart te brengen. Opsporen, onderzoeken en beoordelen van archiefstukken met betrekking tot culturele betekenis en geschiedenis.

Je hebt toch al enkele jaren op de teller in de schutterswereld, ik veronderstel dat je ook al mooie herinneringen hebt.

De mooiste herinnering, "1983" wanneer ik op mijn 18de verjaardag Belgisch Kampioen werd bij de junioren. Ik was al 3 maal op de 2de plaats geëindigd, in mijn laatste jaar als jeugdschutter was het mij dan toch gelukt.

In 2011 werd ik Koning van de Gilde en in datzelfde jaar Keizer van de Verbroedering Gent Zuid en West.

In je functie van archivaris breng je de geschiedenis van boogschietwereld staande wip naar boven, maar er is ook de toekomst, de toekomst die een flinke slag heeft gekregen na het coronatijdperk.

Correct. Na het coronatijdperk zijn er schuttersgilden opgedoekt en hebben sommige schutterijen het nog steeds moeilijk om het hoofd boven water te houden. Ook de vergrijzing heeft een serieuze impact, het is aan ons bestuurders van de gilden, bonden, federaties, enz. om hier oplossingen aan te bieden. Verjonging binnen de besturen en het opzetten van een goede jeugdwerking kunnen op termijn hun vruchten afwerpen. De schutterssport is zo een mooie hobby om samen te beleven, hopelijk mogen we er nog vele jaren van genieten.

Ten slotte volg ik de visie van de K.N.B.B.W.

De K.N.B.B.W. wil het handboogschieten staande wip profileren als een eigentijdse moderne sport zonder onze rijke tradities te verloochenen.

Met mijn kennis en ervaring, gecombineerd met mijn functie als archivaris, hoop ik ook in de Federatie mijn steentje te kunnen bijdragen.

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

Doru Axinte - Romania

EXPOSITIE 'SCHOT IN DE ROOS' – TORHOUT
LUC DESCHEEMAEKER – CURATOR TENTOONSTELLING
PAUL WARLOP – HOOFDMAN TORHOUTSE KONINKLIJKE HANDBOOGGILDE SINT-SEBASTIAAN

SCHUTTERSTOREN IN RONSE

BESCHERMD ERFGOED

De schutterstoren van Ronse werd op 6 mei 2024 erkend als beschermd erfgoed.

Rudy Van Driessche, de 72-jarige voorzitter van de Sint-Sebastiaansgilde dankt minister Diependaele, de Stad Ronse en allen die hiertoe hebben bijgedragen.

Rudy is nog altijd een actief handboogschutter en draagt de Sint-Sebastiaansgilde diep in zijn hart, elk verhaal en/of anekdote over de schutterstoren en zijn Sint-Sebastiaansgilde vertelt hij met veel plezier.

De schutterstoren van Ronse is van 1956.

De Sint-Sebastiaansgilde gebruikt de toren nog altijd, vooral in de winterperiode.

Dat de toren nog in goede staat is, komt door de goede zorgen van de Gilde en haar leden. Dat deze schutterstoren nog in gebruik is, is voor Vlaams minister van Onroerend Erfgoed Matthias Diependaele een reden om hem als erfgoed te beschermen.

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

LEUVENSE TINNEN SCHUTTERSPRIJS UIT 1635

Een uiterst zeldzame Leuvense tinnen schuttersprijs uit 1635, een Spaans tinnen teljoor uit de collectie van een privéverzamelaar uit Kortenberg.

In 1635 belegerde een geallieerd leger uit de Noordelijke Nederlanden en Frankrijk de Brabantse stad Leuven, in de toen nog Spaanse Zuidelijke Nederlanden. Dat beleg van Leuven vond plaats tijdens de Tachtigjarige Oorlog, tussen 24 juni en 4 juli 1635.

Het geallieerde aanvalsleger stond onder leiding van prins Frederik Hendrik van Oranje en de Franse maarschalken Urbain de Maillé-Brezé en Gaspard III de Coligny. De Spaanse troepen in de stad stonden onder leiding van Anthonie Schetz, baron van Grobbendonk en heer van Wezemaal.

In 1635 werd Ferdinand van Oostenrijk benoemd tot landvoogd. Hij voerde een agressieve politiek en wist de steden Trier en Sierck-les-Bains te veroveren. Daarop verklaarde Frankrijk de oorlog aan Spanje. Het Spaanse leger werd verslagen bij Les Avins. Al snel vormden de Republiek en Frankrijk een coalitie tegen het Spaanse Rijk. Kardinaal Richelieu en Frederik Hendrik van Oranje kwamen overeen de Spaanse Nederlanden onderling te verdelen. Bij Maastricht voegden hun legers zich samen met, naar verluidt, zo'n 50.000 soldaten.

Het grote geallieerde leger wist Tienen, dat beschermd werd door een klein garnizoen, zonder veel moeite in te nemen. Niet lang daarna volgden Diest (15 juni) en Aarschot (17 juni). Ondertussen versterkte landvoogd Ferdinand de vestingwerken van Leuven. Ferdinand bleef niet in Leuven wachten en verliet de stad. Door een rustpauze van het Frans-Nederlandse leger van acht dagen, gerekend tot de eigenlijke aanval op Leuven, wist ook een groot deel van de Leuvense bevolking een veilig heenkomen te vinden.

De poging om Leuven in te nemen mislukte. Op 4 juli 1635 arriveerde er een leger uit Namen onder leiding van Ottavio Piccolomini. Daardoor waren de Franse en Nederlandse troepen genoodzaakt zich terug te trekken. Ze hadden ook al dagen last van voedseltekort, wat waarschijnlijk de doorslag gaf. Vlak na de aftocht van prins Frederik Hendrik keerde landvoogd Ferdinand terug naar Leuven met een leger van ruim 30.000 soldaten.

Van het Beleg van Leuven is een spotprent uit 1635 bekend, een ets door Pieter

Franchéys. De figuur van Sint-Pieter, de patroonheilige van Leuven, staat voor de stadsmuren, ter hoogte van de toren genoemd "de Verloren Kost". Hij zwaait met zijn sleutels en geeft een trap aan een Franse soldaat. Sint-Pieter roept hem toe: *Hereseos fautor procul hinc pellaris et auctor: non cedo claves quas fidei hostis aves*, vertaald: "Jij, aanhanger en auteur van ketterij, zal ver van hier verdreven worden; ik geef de sleutels (van de stad) niet af, die jij, vijand van het geloof, verlangt".

Om de mislukte inname te vieren organiseerden de Leuvenaars ieder jaar een processie om het einde van “het Beleg van Leuven” te herdenken. Deze processie was ter ere van "Onze-Lieve-Vrouw van het Beleg". De tweede zondag van juli vertrok de processie vanuit de Sint-Pieterskerk. De eerste maal vond de processie plaats op 8 juli 1635 om 12 uur, dus binnen een week na het einde van het beleg. Tot aan de Franse Revolutie bleef de processie jaarlijks uitgaan. Zij werd bijgewoond door de notabelen van de stad, het professorenkorps van de universiteit, de rederijkers en de schuttersgilden.

Na de vrome herdenking kwam natuurlijk ook het vermaak, zoals prijschietingen, georganiseerd door de plaatselijke schuttersgilden. In die context kunnen we

gegarandeerd een uitzonderlijk zeldzaam en gegraveerd tinnen “Spaans teljaar”, m.a.w. een breedgerand bord met een uiterst ondiepe platte bodem dat in niveau weinig verschilt t.o.v. de brede boord, plaatsen. Het bord heeft een doorsnede van 22,7 cm.

Dit type bord werd door de Spanjaarden bij ons in de 16de eeuw geïntroduceerd en is uiterst zeldzaam, omdat er voor de Zuidelijke Nederlanden weinig bewaard gebleven zijn. Voor de stad Leuven is dit het enig gekende exemplaar. Uit Leuven is behalve dit zo goed als geen tin meer bewaard gebleven dat ouder is dan het midden van de 17de eeuw.

Aan de hand van een mooi en duidelijk ingeslagen rond eigendomsmerk, op de boord van het bord langs de bovenzijde, kunnen we opmaken dat het om een bord gaat van het Leuvense kruisboogschuttersgilde van Sint-Joris en van de rederijderskamer “De Roose”, ook “De Rozelieren” genaamd**, die heel nauw met elkaar verbonden waren.

Ze ondersteunden elkaar op wedstrijden buiten de stad en deelden voor allerhande bijeenkomsten en vergaderingen het “Hoekhuis van het Tafelrond”, aan de Hoekstraat langs het huidige Rector De Somerplein (Maarschalk Fochplein) te Leuven.

Het merk heeft als centrale voorstelling een kruisboog, symbool van het gilde, met daarrond rozentakken, symbool voor de rederijderskamer.

Linksonder in het merk, waar de rozentakken ontspruiten, zien we in schrijffletters de gecombineerde eerste naaminitialen van beide corporaties: de “J” voor “Joris” en de “R” voor “Roose”.

Hieruit kunnen we duidelijk opmaken dat ze in de eerste helft van de zeventiende eeuw samen een tinnen servies deelden om gebruik van te maken tijdens maaltijden, bij vergaderingen en feestelijkheden.

Op de boord van dit bord staat het opschrift “HENDERICK DONCK ANNO 1635”. Hij was de persoon die in 1635 dit Spaans teljaar tijdens een kruisboogschieting won.

Van deze Leuenaar konden we nog de onderstaande gegevens terugvinden: Henricus Donck (°20/10/1575 Sint-Pieterskerk, als zoon van Carolus, † 10/11/1653 of 06/12/1656 Sint-Pieterskerk) huwde vóór 1608 met Elisabetha Van Vlasselaer († 12/09/1648 Sint-Pieterskerk). Ze kregen drie (gekende) kinderen: Maria op 14/03/1608, Joannes Baptista op 14/05/1614 en Philippus op 16/04/1616. Henderick Donck moest dus nog 60 worden toen hij deze prijs won.

Centraal in het plat van het bord werd een adellijk wapenschild gegraveerd, van de schenker van dit bord. Hij betaalde ervoor en liet er dan ook zijn wapen op graveren, samen met de naam van de persoon die het gewonnen had en het jaar 1635, waarin de wedstrijd plaatsvond. Het ingeslagen eigendomsmerk benadrukt dat dit ter gelegenheid was van een wedstrijd bij het Leuvense kruisboogschuttersgilde.

Het aanbrengen van een adellijk wapenschild op tinnen borden en schotels, of zelfs op platwerk in faience of porselein, getuigt van een eeuwenoude traditie waarbij de adel zich graag inliet met het reilen en zeilen binnen de schuttersgilden.

Ze voorzagen de schuttersgilden graag van prijzen met hun persoonlijke wapenschild erop afgebeeld. In mijn verzameling getuigen verscheidene eeuwenoude adellijke tinnen schuttersprijzen van dat gebruik.

Dankzij het beleg van Leuven weten we dat er een allegaartje van adel van over heel Europa in Leuven aanwezig was. Dat maakt het er niet gemakkelijk op om dit wapenschild ooit te kunnen toewijzen.

Er was de plaatselijke adel, de adel onder de studenten van de universiteit en die onder de Spaanse troepen, die bovendien versterkt waren met gewapende mannen afkomstig uit Wallonië, Ierland en het Rooms-Duitse rijk, allen trouw aan de Spaanse koning. Baron Antonie Schetz leidde dit geheel en had als commandanten naast zich voor elk niet-Spaans regiment: Jean d'Aubremont (Walen), Thomas Preston (Ieren) en Adolf von Eindholt (Duitsers).

Op de achterzijde van het bord, in de brede rand van het Spaans teljaar, werden de keurmerken geslagen van de Leuvense tingerier Jonas de Raijmaecker. Deze merken worden hier voor de eerste maal gepubliceerd. Ze waren ons voor de ontdekking van dit bord nog niet bekend: rechts Sint-Pieter, de patroonheilige van Leuven met de sleutel van de hemelpoort in de hand, als herkomstmerk en de naaminitialen van de tingerier, en links als

kwaliteitsmerk een gekroonde roos, eveneens met de naaminitialen van de tingerier.

Van deze tingerier konden we volgende gegevens terugvinden: Jonas de Raijmaecker (°31/08/1606 Sint-Pieterskerk) werd meester op 19/06/1633. Hij huwde op 09/07/1633 met Elisabeth de Smet in de Sint-Pieterskerk en werd begraven in dezelfde kerk op 24/05/1669. Hij werd meermaals deken in het smeed-ambacht en woonde in het huis "Henegauw" in de Naamsestraat.

Dit Spaans teljaar uit 1635 is momenteel de oudste mij bekende gegraveerde tinnen schuttersprijs uit de Zuidelijke Nederlanden.

Nog leuk om mee te geven is dat dit bord een hele weg heeft afgelegd om terug naar het Leuvense te komen. Het is ooit in Oostenrijk beland, mogelijk al toen de Zuidelijke Nederlanden in de 18de eeuw nog tot de Oostenrijkse gebieden behoorden. Via een antiekhandelaar ging het recentelijk naar Duitsland, waarna het naar Nederland verhuisde om dan uiteindelijk terug naar de Leuvense regio te komen. Momenteel wordt het bewaard bij een privéverzamelaar in Kortenberg.

Tot slot willen we de Geschied- en Oudheidkundige Kring voor Leuven en omgeving bedanken voor de informatie over Henderick Donck / Henricus Donck.

Voor onze informatie over het beleg van Leuven en de spotprent uit 1635 raadpleegden we Wikipedia: https://nl.wikipedia.org/wiki/Beleg_van_Leuven

De geschiedkundige informatie over het Leuvense kruisbooggilde van Sint-Joris en over de rederijderskamer "De Roose" vonden we terug in de begeleidende teksten bij een 18de-eeuws beiaardhandschrift in "Het liedeken van de Lovenaars" (Een 18de-eeuws Leuvense beiaardhandschrift. Facsimile-uitgave met een inleiding door Luc Rombouts en Gilbert Huybens, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 1990).

De informatie over de 17de-eeuwse tinnegierter Jonas de Raijmaecker vonden we terug in: Leuvense tinnegieters (1279-1892) en hun werken (17de-19de eeuw): bijdrage tot de geschiedenis van het tinnegietersambacht te Leuven, verhandeling tot het bekomen van de graad van Licentiaat in de Oudheidkunde en Kunstgeschiedenis door Marc Mees, KU Leuven, 1984.

Annotaties:

* Het "Grote Gilde van de Kruisboog" van Leuven zou teruggaan op het keurkorps van 25 schutters dat tot stand kwam in het midden van de 13de eeuw, tijdens de burgeroorlog tussen de Colneren en de Blankaarden, twee fracties binnen het Leuvense patriciaat in een conflict rond de Brabantse erfopvolging. Het gilde werd in 1267 bekrachtigd door Hertog Jan I, die als overwinnaar uit de strijd om de erfopvolging was gekomen. In 1423 werd het ledenaantal op 60 man gebracht. Daardoor kreeg dit Sint-Joris gilde de bijnaam "Gulde van de Sestigen". Het gilde noemde zichzelf "de Principaelste Hooftgulde van Brabant" en mat zich daarmee dezelfde positie aan als "De Roos" bij de rederijderskamers. M.a.w. de andere Brabantse kruisboogschuttersgilden waren voor gildereglementen, problemen, geschillen en rechtspraak aangewezen en verantwoording verschuldigd aan het Leuvense hoofdgilde.

** "De Roos" of "de Rozelieren" is de oudste rederijderskamer van Leuven en mogelijk wel de oudste van Brabant. Ze werd in 1444 door de "Souvereine Raad van Brabant" erkend als de "Opperhoofd Rhetorijcke Gulde" die haar gezag kon laten gelden over alle rederijderskamers van Brabant.

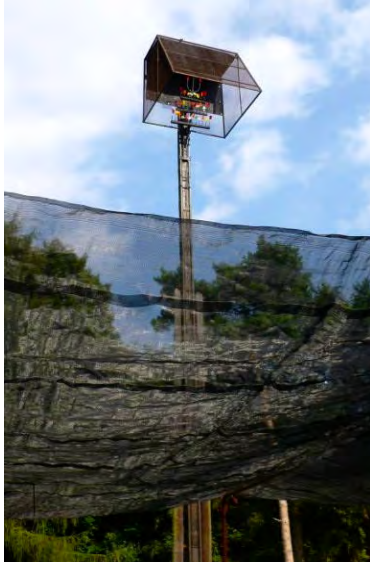
Karsten Vandebotermets, auteur

DE GESCHIEDENIS VAN DE KRUISBOOGGILDE JONG WORDT OUD DEURLE

De kruisbooggilde is hoogstwaarschijnlijk de oudste sportvereniging van het dorp Deurle, een deelgemeente van Sint-Martens-Latem. Ze heeft intussen 120 jaren op de teller staan. Vandaag heeft ze haar thuisbasis op het domein Gevaert-Minne, waar vooral de houten staande wip met metalen kooi opvalt. Helaas is de staande wip, om veiligheidsredenen, in haar huidige toestand onbruikbaar geworden.

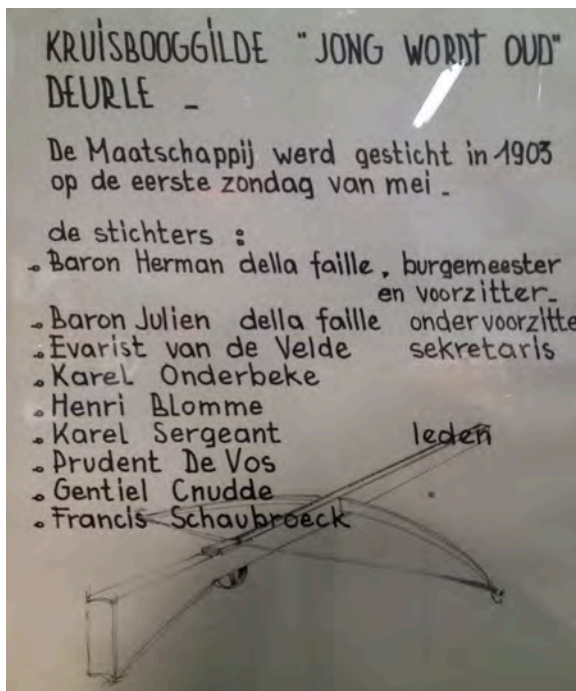

Op dit ogenblik wordt door de kruisboogschutters op de liggende wip geschoten. Traditioneel werd de liggende wip alleen gebruikt op de koningsschietsing in november.

Tot enkele jaren geleden werd in de zomermaanden traditioneel op de staande wip geschoten. De jaarlijkse koningsschietsing op de staande wip werd in mei georganiseerd. Een ander hoogtepunt was de schietsing op staande wip op de maandag van Deurle kermis. Deze kermischietsing mocht steeds op een ruime belangstelling rekenen van de gevestigde waarden in het kruisboogschieten te Deurle. Ook heel wat gelegenheidsschutters schreven kermismaandag in hun agenda. Door de problemen met de staande wip wordt de kermischietsing nu op de liggende wip georganiseerd.

Heel wat mensen die het museum Gevaert-Minne bezoeken of een wandeling door het domein maken, krijgen de indruk dat de staande wip en het clublokaal met naburige schaaftal altijd op deze plek hebben gestaan. Zowel de schutters als hun staande wip kenden door de jaren heel wat standplaatsen vooraleer zij in 2005 op het domein Gevaert-Minne neerstreken. Vaak liep de verhuis samen met verschuivingen in het horeca-aanbod te Deurle, wat bij schuttersgilden en andere volkssporten overal in Vlaanderen een terugkerend verschijnsel is.

Oud Gemeentehuis (1903-1953)

Gedenkplaat stichters, te bezichtigen in de kantine van de kruisbooggilde

Bij het ontstaan van Jong wordt Oud in 1903 werd de staande wip op het dorp geplaatst achter café Oud Gemeentehuis, nu d'Ouwe Hoeve (sinds 1953). Daarvoor was het een schoolgebouw, maar tussen 1843 en 1854 fungeerde het als gemeentehuis. Ten tijde van de oprichting van Jong wordt Oud verrees de naam van de herberg naar zijn vroegere functie. Uitbater van het Oud Gemeentehuis was Francies Schaubroeck, medeoprichter en schatbewaarder van de gilde.

Zoals veel schuttersgilden werd ook in Deurle een beroep gedaan op mensen van de lokale adel om in het bestuur te zetelen. De eerste hoofdman van de gilde was burgemeester baron Herman della Faille d'Huyse. Zijn zoon Julien werd ondervoorzitter of deken van de gilde. Secretaris was Evarist Van de Velde, directeur van de lokale melkerij en

tevens koster van Deurle. De overige stichtende bestuursleden waren Karel Onderbeke, Henri Blomme, Prudent De Vos, Karel Sergeant en Oscar Van den Bossche.

Kruisbogen en pijlen werden vervaardigd door de plaatselijke timmerman Gentiel Cnudde. Zijn zoon Jozef en kleinzoon Antoine Cnudde zetten later zijn taak verder. Anno 2024 zijn Antoine Cnuddes schoonzoon Rik Van den Heede en kleinzoon Koen Van den Heede nog steeds actief in de kruisbooggilde.

In 1922 week Francies Schaubroeck uit naar Amerika en nam Frans Vaernewyck de taak van lokaalhouder en penningmeester van hem over. Voorzitter en burgemeester baron Herman della Faille d'Huyse overleed op 1 november 1922, uitgerekend op zijn verjaardag. Hij werd opgevolgd door burggraaf Henri de Spoelberch.

Koster en melkerijdirecteur Evarist Van de Velde overleed in 1925 en werd als secretaris opgevolgd door de lokale postbode Henri Blomme.

Een luchtfoto uit 1927 toont aan dat de staande wip op de koer van het Oud Gemeentehuis stond. Door de jaren heen werd het bestuur onder andere uitgebreid met Georges Van der Plaetsen, uitbater van het Boldershof, lokale slager Edmond Eggermont en Emiel Jacobs.

Op 14 februari 1937 overleed burgemeester en voorzitter burggraaf Henri de Spoelberch. Hij werd als voorzitter opgevolgd door Theofiel Vaernewyck, de vader van Frans en de nieuwe burgemeester van Deurle.

Zowel tijdens W.O. I als W.O. II werden de activiteiten van de kruisbooggilde onderbroken. Na W.O. II werd de gilde heropgestart onder impuls van Edmond

Eggermont, Raymond Vaernewyck (zoon van de burgemeester), Jozef Cnudde (timmerman en zoon van Gentiel), Georges Van der Plaetsen, Oscar Van den Bossche en Emiel Jacobs.

Affiche ter gelegenheid van de huldiging
Keizer Alfons Verhegge in 1949

Een hoogtepunt in deze periode was de viering van keizer Alfons Verhegge, die drie jaar na elkaar koning was geworden. Op 19 juni 1949 werd een grote optocht georganiseerd van aan het Vissershuis (Auberge de Pêcheur) tot aan het Oud Gemeentehuis. Voorafgegaan door een kleurrijke stoet reed Keizer Alfons, voor de gelegenheid geflankeerd door zijn eredame Blanche Vyncke, te paard naar het dorp. De huldeschieting werd bijgewoond door de Gentse kruisbooggilden Sint-Rochus en Sint-Joris, getooid in hun traditionele klederdracht. De muzikale ondersteuning kwam van muziekmaatschappij Willen is Kunnen uit Sint-Martens-Latem.

Rond 1950 werd een liggende wip geïnstalleerd in het Oud Gemeentehuis. Hierdoor kon bij slecht weer opnieuw binnen geschoten worden. In 1953 werd het Oud Gemeentehuis een restaurant dat we vandaag nog kennen onder de naam d'Ouwe Hoeve. Tot 1960 kon het gilde er nog terecht voor hun schietingen, maar nadien drong zich opnieuw een verhuis op naar een ander lokaal.

Boldershof bij Georges Van der Plaetsen 1960-1962

Sinds 2014 heeft geen andere familienaam zo vaak op de lijst van koningen gestaan als Van der Plaetsen.

Op 5 november 2023 volgde Ludo Van der Plaetsen zichzelf op als koning van de kruisbooggilde Jong wordt Oud, in 2024 wacht hem een poging om keizer van het gilde te worden. Opmerkelijk is dat er de laatste jaren geen andere naam dan Van der Plaetsen op de erelijst van de genoteerd staat. Vader, zoon en kleindochter verdeelden de titels onder elkaar in het laatste decennium.

Pol Van der Plaetsen, vader van de huidige koning, werd in 2016 keizer, nadat hij zich reeds in 2014 en 2015 tot koning had geschoten. Toen kwamen twee jaren met Ludo als koning, maar zijn eerste poging om keizer te worden werd gedwarsboomd door zijn bloedeigen dochter Auréline, die eveneens twee opeenvolgende jaren de koningsvogel kon afschieten. Zij werd op haar beurt van de titel als keizer(in) gehouden doordat haar vader weer 2 maal na elkaar koning werd.

Koningen:

2014 Pol Van der Plaetsen
2015 Pol Van der Plaetsen
2016 Pol Van der Plaetsen
2017 Ludo Van der Plaetsen
2018 Aureline Van der Plaetsen
2019 Aureline van der Plaetsen
2020 geen schietingen omwille van Covid
2021 geen schietingen omwille van Covid
2022 Ludo Van der Plaetsen
2023 Ludo Van der Plaetsen

Toch kwam deze naam al vroeger in beeld bij de kruisbooggilde Jong wordt Oud. Omdat schieten in d'Ouwe Hoeve vanaf 1960 niet meer kon, weken de schutters uit naar het Boldershof. Daar kon men op de liggende wip schieten, maar de staande wip zou nog tot 1970 blijven staan op haar oorspronkelijke plaats achter d'Ouwe Hoeve.

Sinds 1958 was Antoon De Pesseroey burgemeester van Deurle. De schutters konden van meet af aan op zijn belangstelling rekenen. Zo schonk hij hen in 1960 een vlag en een vergulde koningsbreuk, die hij had meegebracht uit Spanje. Net als vele andere notabelen en kunstenaars uit de streek, was de nieuwe burgemeester erelid van de gilde.

Boldershof met centraal Leon De Smet, kunstschilder en burgemeester De Pesseroey

Het bestuur bestond in die jaren uit Georges Van de Ginste, Edmond Eggermont, Oscar Van den Bossche, Frans Vaernewyck en Richard Tournet.

Van 1960 tot 1964 werden onder impuls van de burgemeester kunstbordenschietingen georganiseerd op de liggende wip. De schietingen eerden achtereenvolgens Cyriel Buyse (1960), Leon De Smet, Gaston Martens, Jules de Coster en Albert Claeys (1964).

**Leon De Smetschiëting op de liggende wip op de boomgaard recht tegenover het Boldershof.
Leon kijkt vanaf de zijkant toe.**

Koningen in deze periode waren onder andere Frans Vaernewyck (1960), Georges Van de Ginste (1961), Raymond Vaernewyck (1962) en Edmond Eggermont (1963).

Oscar Van den Bossche, die in 1903 mee de gilde oprichtte, werd in 1961 plechtig gehuldigd op het gemeentehuis voor zijn jarenlange lidmaatschap.

In 1963 werd het gouden jubileum van de gilde gevierd, hoewel ze eigenlijk al 60 jaar bestond. Emiel Jacobs zorgde voor een traditionele outfit met blauwe kiel, rode halsdoek en zwart petje.

In 1962 ging Georges Van der Plaetsen met pensioen en liet hij zijn zaak over. Langzaam werd de herberg omgevormd tot restaurant. Schietingen gingen wel nog tot 1966 door op de boomgaard recht tegenover het Boldershof, maar alweer moest het gilde op zoek naar een nieuwe thuis.

Bachtenberge 1966-1982

Op 24 april 1966 werd een eerste schieting georganiseerd in café Bachtenberge bij René Van de Wiele (nu brasserie Vinois). In datzelfde café huisde nog een andere kruisbooggilde, die in 1937 werd opgericht onder de naam Willem Tell. Erevoorzitter was kunstschilder Gust de Smet.

In deze periode namen de schutters van Jong wordt Oud ook deel aan de eerste edities van de Canteclaerstoet in Deinze, gehuld in hun traditionele klederdracht.

Ook in café Bachtenberge kon men enkel op de liggende wip schieten. In 1970 werd de staande wip aan d'Ouwe Hoeve afgebroken omdat een van de houten palen die de wip droeg doormidden was gebroken. De wip werd hersteld door Jozef Cnudde, Raymond Vaernewyck en Georges Van der Plaetsen en verplaatst naar de hoek van de Muldersdreef en de Rode Beukendreef. Daar werd ze in het Warandebos geplaatst, op een lap grond van erevoorzitter August De Geyter. 's Zomers konden dus opnieuw schietingen op de staande wip worden georganiseerd. Enkele jaren later werd de staande wip door een storm geveld.

De schietingen op liggende wip konden blijven doorgaan in café Bachtenberge. Na het overlijden van René Van de Wiele in 1964 baatte zijn weduwe Rachel Haelemeersch het dorpscafé verder uit. In 1970 schoot burgemeester Antoon De Pesseroey zich tot koning en nam in die hoedanigheid deel aan de feestelijke stoet die de handbooggilde de Harlekijnen organiseerde ter ere van haar voorzitter Leo Doens.

Tijdens de periode in Bachtenberge overleden helaas twee sterkhouders van de gilde: Edmond Eggermont (1977) en Antoon De Pesseroey (1979). En na het plotse overlijden van Rachel Haelemeersch in 1982 werd café Bachtenberge definitief gesloten en moesten de kruisboogschutters opnieuw op zoek naar een nieuwe locatie.

1982: Sint-Jozefsschool

Onder impuls van Leo Doens en Henri Arnauw werden vanaf augustus 1982 gedurende een korte periode schietingen op de liggende wip georganiseerd in de kloostertuin van de meisjesschool (Sint-Jozefsschool).

De Bosgalm (1982-2004)

Maar de ultieme redding van de schuttersgilde kwam er enkele maanden later. Leo Doens, tevens voorzitter van handbooggilde De Harlekijnen aan het station van Deurle, bleef op zoek gaan naar een oplossing. Hij kreeg toestemming van de familie Van den Weghe, die haar paardenrenstallen had omgevormd tot taverne De Bosgalm, om op deze site een nieuw onderkomen voor het gilde in te richten.

Inhuldiging nieuwe staande wip aan de Bosgalm, 4 september 1983.

Zo kon geschoten worden op een prachtige locatie in de Kriekenbergdreef, nabij de dorpskom van Deurle, waar uiteindelijk ook een nieuwe staande wip van 11 meter kon opgericht worden. Heel wat zondagse wandelaars maakten een tussenstop bij de kruisbooggilde, wat de kas van het schuttersgilde uiteraard ten goede kwam.

Het bestuur bestond in die tijd uit erevoorzitters Leo Doens en Jacky Van den Weghe, hoofdman Armand Vaernewyck, deken Antoine Cnudde, secretaris Henri Arnauw, hofmeester René Van der Stichele en commissarissen Raymond Vaernewyck, Roger Goetgeluk, Walter Oliebos, Albert Haelemeersch en Valère Haelemeersch.

Op 4 september 1983 werd na enkele jaren onderbreking weer op de staande wip geschoten ter gelegenheid van de kermischiëting. De inhuldiging van de nieuwe wip gebeurde in aanwezigheid van toenmalig burgemeester Bob Van Hooland, die het openingsschot loste, gevolgd door de aanwezige schepenen en gemeenteraadsleden.

In december 1983 werd een schiëting georganiseerd ter ere van toneelschrijver Gaston Martens, waarbij enkele van zijn werken, geschonken en gesigneerd door zijn dochter Ady, onder de schutters werden verdeeld.

Dankzij de verhuis naar de Kriekenbergdreef was de vereniging alweer eens van de ondergang gered en stilaan steeg het aantal leden, tot 43 in 1984. Op 23 mei 1984 overleed de tot dan toe enige keizer van de vereniging Alfons Verheghe. Hij werd keizer in 1949.

De jonge Dirk van Hoorde was op zijn 14de al eens koning geweest in 1983, maar in 1986, 1987 en 1988 deed hij dat nog eens over. In 1988 kon de gilde dus haar tweede keizer in de geschiedenis vieren.

Een nieuwe storm in de nacht van 16 op 17 december 1988 vernielde helaas de staande wip, die pas enkele jaren tevoren was heropgericht. Op 1 juli 1989 kon echter een nieuwe wip van 14 meter hoog in gebruik genomen worden.

Ondertussen was op 27 februari 1989 Raymond Vaernewyck overleden die, ondanks zijn hoge leeftijd, tot eind 1988 nog actief de kruisboog hanteerde.

De jaren tachtig op de locatie aan de Bosgalm waren de absolute topjaren van de gilde. In 1985 werd met 73 leden een record behaald. De kermischiëting van 1987 lokte 71 schutters naar Deurle.

Op 25 juni 1995 werd deelgenomen aan de festiviteiten rond 400 jaar Ooidonk.

Koning Leo Doens ontvangt de felicitaties

Deurlenaar Leo Doens voelde zich als een vis in het water in het wereldje van de schuttersgilden. Doens was na W.O.I gestart met de schutterssport en het had hem nooit meer losgelaten. In de jaren '60 van vorige eeuw stond hij aan de wieg van handbooggilde 'De Harlekijnen'. Zijn liefde voor de schutterssport beperkte zich niet alleen maar tot handboog. Hij hanteerde ook de kruisboog. Zo was hij lid van de kruisbooggilden Willem Tell en Jong wordt Oud.

Leo Doens haalde op zijn 94ste nog de koningstitel op de liggende wip bij zijn eerste schietbeurt in 1997. Twee jaar later, op 4 december in 1999, overleed hij op de gezegende leeftijd van 96 jaar. Heel wat schutters van de lokale handboog- en kruisbooggilden vormden een erehaag op zijn begrafenis. Ter gelegenheid van de kermischiëting op 5 september 2000 volgde een herdenkingsschiëting, waarop geschoten werd voor een 'Ereprijs Leo Doens'.

De 94-jarige Leo Doens werd koning op de liggende wip in 1997.

Koninklijke Kruisbooggilde
JONG WORDT OUD DEURLE
Anno 1903

In datzelfde jaar 2000 nam Ivan de Cock de fakkel over van Armand Vaernewyck, die zijn ontslag had ingediend als voorzitter. Het vernieuwde bestuur bestond verder uit Rik Van den Heede, Erwin Doens, Antoine Cnudde, Henri Arnauw, Albert Haelemeersch en Pieter Van Wassenhove. Deze groep organiseerde op 4 mei 2003 het eeuwfeest van de gilde. Sinds die dag mag Jong wordt Oud de titel koninklijke kruisbooggilde dragen.

Na een mis voor overleden leden volgde een feestelijke stoet naar de Bosgalm. Na een plechtige ontvangst en receptie was het tijd voor een uitgebreid Breughelbuffet. Om 15.30 uur volgden de koningsschiëting en een schiëting voor kunstborden. Naar een ontwerp van Jo Clauwaert werden 50 genummerde kunstborden vervaardigd door Dirk Thienpont. Koning op de staande wip in het jubileumjaar 2003 werd Pascal Mortier.

In het daaropvolgende jaar 2004 werd ter gelegenheid van de jaarlijkse sinterklaasschiëting op 5 december afscheid genomen van het terrein aan de Bosgalm.

Door verkavelingsplannen was er niet langer plaats voor Jong wordt Oud en moest het bestuur opnieuw op zoek naar een nieuwe standplaats.

Domein Gevaert-Minne (2005 - heden)

Gelukkig kon de kermischiëting 2005 doorgaan op het Domein Gevaert-Minne. Er werd een constructie opgesteld waarbij de wip op een bouwkraan werd gemonteerd. In deze periode was er een nieuwe instroom van jongere leden, vooral onder invloed van Yves Govaert. De nieuwe kantine, toch een noodzaak bij een schuttersgilde, werd ondergebracht in een bijgebouw op de museumsite.

In 2008 werd Deurle tot mooiste dorp van Oost-Vlaanderen verkozen, een wedstrijd die georganiseerd werd door het televisieprogramma Vlaanderen Vakantieland. Twee Iraanse meisjes werden door de programmamakers naar Deurle gehaald om onder meer kennis te maken met de kruisboogsport in ons dorp.

In 2011 overleed helaas voorzitter Ivan De Cock, maar een opvolger stond niet meteen klaar. Het voortbestaan van de gilde leek opnieuw bedreigd, tot Ludo Van der Plaetsen in 2012 uiteindelijk bereid was om het voorzitterschap op te nemen. Hij is de kleinzoon van Georges van der Plaetsen, die in de jaren '60 de gilde onderdak schonk in het Boldershof.

Pol Van der Plaetsen, Ludo's vader, begon in 2014 aan een reeks van drie opeenvolgende koningstitels en werd in 2016 keizer. Sinds 2014 staat geen enkele andere naam dan Van der Plaetsen op de erelijst van de koningen op de liggende wip. Voorzitter Ludo Van der Plaetsen kan in 2024 in de voetsporen van zijn vader treden als keizer.

Kruisboog met logo van het Gilde anno 2023

Na enkele moeilijke jaren waarin het gilde zijn ledenaantal fors zag afnemen door toenemende vergrijzing en gebrek aan interesse bij de jeugd, lijkt het gilde anno 2024 aan een voorzichtig herstel bezig. Een aantal originele kruisbogen werden vakkundig hersteld en kunnen gebruikt worden om geïnteresseerden kennis te laten maken met de sport. Vandaag is de staande wip echter in slechte staat en kan ze al enige tijd niet meer gebruikt worden. De hoop leeft dat er naar de toekomst toe terug op de staande wip zal kunnen worden

geschoten. Zoals blijkt uit bovenstaand verhaal, werd de gilde al meermaals met ernstige problemen bedreigd, maar ook nu is het bestuur ervan overtuigd dat deze zoveelste uitdaging zal kunnen overwonnen worden.

Bronnen:

Vaernewyck Eddy: 100 jaar kruisboogmaatschappij Jong Wordt Oud, Jaarboek XXXII, blz. 85-124, 2003

Van der Plaetsen Pol: Naar de strijd in Deurle met pijl en boog, Erfgoed Deurle videovoorstelling, 18 maart 2022

Van den Heede Urbain: Geschiedenis van Deurle, blz. 358-361, 1992

Jeroen Rottier, auteur

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

Luc Descheemaeker - Belgium

EXPOSITIE 'SCHOT IN DE ROOS' – TORHOUT
LUC DESCHEEMAEKER – CURATOR TENTOONSTELLING
PAUL WARLOP – HOOFDMAN TORHOUTSE KONINKLIJKE HANDBOOGGILDE SINT-SEBASTIAAN

EERNEGEM DORP VAN KASSEILEGGERS

Gefeliciteerd!

*100-jarig bestaan
Eernegem Sint-Sebastiaan*

Zaterdag 10 augustus 2024 om 14u00 is er de huldeschieting '100-jarig bestaan'.

VERNIEUWDE SCHIETSTAND GAVERE

De Koninklijke Schuttersmaatschappij Sint-Sebastiaan Gavere schiet voortaan naar een gloednieuwe, staande wip.

“De opwaardering van onze site aan de Sportdreef vormt een mooie aanloop naar de viering van onze 400ste verjaardag”, blikt woordvoerder Chris Vandevelde vooruit.

Het bestuur, de leden en talrijke genodigden hebben samen met het college van Burgemeester en Schepenen de nieuwe schietstand officieel geopend.

De infrastructuur van de vereniging werd volledig aangepakt. Er werd een nieuwe staande muitwip geplaatst ter vervanging van de oude open wip, nieuwe wachthuisjes en een nieuwe overkapping tegen vallende pijlen. Oefenschietingen, wedstrijden en beschrijfschietingen met bevriende verenigingen kunnen zo veiliger verlopen.

Boogschieten is in Gavere best een populaire sport: aan de overkant van de Schelde, huist Asper Sint-Sebastiaan. De Koninklijke Schuttersmaatschappij Gavere Sint-Sebastiaan telt een veertigtal enthousiaste leden.

De Sint-Sebastiaansgilde is een van de oudste schuttersverenigingen in de streek. In 2029 bestaan wij 400 jaar, zegt Chris Vandevelde. Wij zijn blij dit te kunnen vieren met deze nieuwe schietstand, we kunnen alvast starten met het denkwerk en de voorbereidingen.

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

93STE KEIZER K.N.B.B.W.

DIEGO DECLERCK

Op 06 mei 2024 was de Koninklijke Handbooggilde Heist-Aan-Zee Duinengalm de gastheer voor de organisatie van de 93ste Keizerschieting van de K.N.B.B.W.

98 Koningen tekenden present op deze hoogdag voor de handboogschutters staande wip. De Keizer 2023 Alain Vyncke mocht als eerste zijn pogingen wagen om de Keizersvogel neer te halen, nadien was het de beurt aan de 98 Koningen.

9 Koningen konden de Keizersvogel neerhalen, eentje kon hem 2 keer neerhalen, hiermee was de winnaar van de felbegeerde titel gekend.

Diego Declerck van Eernegem Sint-Sebastiaan, de schuttersgilde die dit jaar haar 100-jarig bestaan viert, mag 1 jaar de K.N.B.B.W. vertegenwoordigen op grote evenementen.

Keizer Diego Declerck samen met de Koningen die 1 keer de Keizersvogel hadden afgeschoten

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

KEIZERSVIERING KONINKLIJKE SINT-JORISGILDE OOSTMALLE

Marc Michiels, de vijfde Keizer in het 500-jarig bestaan van de gilde, dit mocht gevierd worden.

Onze koning, Marc Michiels, schoot zich reeds Koning in 2009 maar hij kon de titel in 2012 niet verlengen. Vanaf 2015 schoot hij zich drie achtereenvolgende keren tot Koning: in 2015, 2018 en 2022 (door Corona werd de schieting toen een jaar uitgesteld). Nu is Marc 9 jaar ononderbroken Koning. Onze gilde krijgt dus zijn derde nog in leven zijnde Keizer.

Een gilde is meer dan een vereniging van schutters. Schieten komt van “schutten”, “beschutten” en “beschermen”. Het was de taak van het gilde de samenleving te beschermen, niet alleen met de wapens maar ook door te zorgen voor de “minderbedeelden” of voor mensen die een tegenslag hadden gekregen. Voorbeeld daarvan is nog altijd onze jaarlijkse bijdrage aan het steunfonds van de HGK dat lokale initiatieven steunt voor mensen met een beperking. De offergang op de gildetrom staat hier ook symbool voor.

Ten teken van de beschermende functie van het gilde is het niet de Koning die een trofee ontvangt, maar moet de Koning een schild schenken voor de Koningsbreuk. Het schild staat symbool voor de bescherming die het gilde geeft. En door de schilden samen te brengen aan een ketting, symbool van verbondenheid, wordt de Koningsbreuk als het ware een harnas dat door samenwerking bescherming biedt.

“Breuk” doet ons denken aan iets wat gebroken is, iets wat stuk is. Maar in oude woordenboeken vinden we nog de tweede betekenis van breuk of brook: namelijk “sierketting met zilveren platen...”. En dan komt het van een oud Keltisch woord “broke” wat staat voor “samengesteld sieraad”. Hieruit is later het woord “broche” ontstaan: de sierspeld die de mantel samenhoudt en dat is weer een symbool van samenhang.

De feestelijkheden van de Keizersviering werden samen met de parochiegemeenschap ingezet. Heel wat delegaties (hoofdmannen, Koningen, Keizers) van bevriende gilden, de Hoge Gilderaad en de burgerlijke overheid waren uitgenodigd. De burgerlijke overheid nodigde ons na de misviering ook uit op het gemeentehuis.

Bedankt aan allen, die met ons deze mooie dag hebben willen vieren.

Jo Boenders, auteur

KERMISDAGEN BIJ DE SINT-ROCHUSGILDE VAN GENENBOS

Bij de Koninklijke Sint-Rochusgilde uit Genenbos-Lummen waren het op 12 + 13 + 14 mei 2024 drukke kermisdagen met bijhorend het koningsschieten.

Jean Gijbels werd kermiskoning door de houten vogel aan flarden te schieten.

Bij de dames wist Monique Jaspers haar titel van klepkoningin te verlengen. Bij de mannen stak Jordi Peeters iedereen de loef af en werd tot nieuwe klepkoning gekroond.

Na de huldiging van de Koning en Koningin op dinsdag, mochten de kinderen van Genenbos genieten van een uurtje gratis vliegermolen en werden ze getraceerd op een heuse snoepjesregen.

JOHNNY DE JONGHE
VOOR HET 2DE JAAR OP RIJ KONING BIJ DE
KONINKLIJKE EN GRAAFLIJKE HANDBOOGGILDE
SINT-SEBASTIAAN
“DE EENDRACHT VAN OOIDONK”

LUDO GEERTS
JUBILEUM 50 JAAR
GILDELID

JENS VERLINDEN
JONGSTE KONING

Tijdens het jaarfeest van de Sint-Jozefgilde Lommel Kolonie worden de jubilarissen gehuldigd.

De geüniformeerde leden die 10, 20, 40 of 50 jaar lid zijn ontvangen een zilverenspeld. Dit jaar was het de 1e keer dat we een gilde-lid met een 50-jarig jubileum mochten eren. Luc (Ludo) Geerts is sinds 1 april 1974 lid van de Sint-Jozefgilde. Hij had op 16 maart 2024 de eer gehuldigd te worden en kreeg van onze voorzitter het zilver opgespeld. Luc was jarenlang actief bestuurslid en penningmeester van de Gilde. Luc was 2 maal gildekoning, in 1976 en 1980. Vanaf 2003 is hij gecertificeerd Wapenmeester voor Historische Schuttersgilden en vervult deze taak nog altijd met veel inzet en plezier. Met zijn jarenlange ervaring begeleidt hij graag onze jongere buksmeesters. Luc, proficiat met je jubileum!

Op zaterdag 16 maart 2024 vond het traditionele 'Koningsschieten' plaats bij de Sint-Jozefgilde Lommel – Kolonie.

Aan dit jaarlijks evenement, waarbij een houten blok in de vorm van een vogel moet worden afgeschoten, met een geweer kaliber .22, namen 12 schutters deel. De vorige koning Danny vanden Boer kon er jammer genoeg niet bij zijn om zijn titel te verdedigen. Na een recordaantal schoten van 580, was de eer dit jaar weggelegd voor de 19-jarige 1ste jaar geschiedenisstudent Jens Verlinden uit Lommel-Kolonie. Daarmee is hij de jongste Koning in de 123-jarige geschiedenis van de Gilde. Hij heeft de 12-jarige Selle Cox gevraagd als zijn 'koningin', zij aanvaardde glunderend deze titel. Het koningspaar zal zich de 1e keer officieel presenteren tijdens het 4-gilden toernooi op zondag 23 juni 2024 op eigen terrein. Wij zijn trots op dit jonge Koningspaar en wensen ze een mooi jaar toe.

Annita Rabeling, voorzitter Sint-Jozefgilde

SIRESCHIETING STAANDE WIP GROOT-OOSTENDE

Voor de eenentwintigste keer kwamen de twee Oostendse boogschuttersverenigingen samen om op staande wip te kampen om de titel van "Sire Groot-Oostende".

Naar jaarlijkse gewoonte vindt de wedstrijd plaats op de woensdagavond voor Hemelvaartsdag, dit jaar was dat op 8 mei 2024.

Het Koninklijke Hoofdgild Sint-Sebastiaan (SSO) was dit jaar de organiserende vereniging en daardoor was de Koninklijke Handboogmaatschappij Willem Tell (WTO) de uitspeler.

Na het openingswoordje van voorzitter Marc Vandepoele (SSO), konden de deelnemers hun pijlen richten op de hoofdvogel.

Met vierentwintig deelnemers werd gepoogd, in drie rondes van één pijl, de hoofdvogel er af te krijgen.

De drie kampers

Het resultaat na drie pogingen was dat Johnny De Jonghe (WTO), Bart Maesen (WTO) en Eddy Schouteere (SSO) elk één keer de topvogel hadden afgeschoten.

Afkampen, bij de eerste poging van Johnny was het al raak. Bij de twee volgende pogingen bleef de hoofdvogel op zijn verheven positie.

Na 2023 kroonde Johnny De Jonghe (WTO) zich in 2024, voor het tweede jaar op rij, tot "Sire Groot-Oostende".

Meer nog, Johnny is niet alleen Sire in onze stad maar is ook voor de tweede keer op rij Sire bij Koninklijke en Graaflijke Handbooggilde Sint-Sebastiaan "de Eendracht van Ooidonk". Volgend jaar wordt het alvast uitkijken naar de prestaties van Johnny, dan kan hij wellicht op beide

plaatsen tot Keizer worden gekroond.

Er werd uiteraard ook gedacht aan de innerlijke mens om daarna de avond verder te zetten met een "klassieke" schieting op staande wip.

Proficiat Johnny, zo heeft Oostende terug een "Koninklijke Hoogheid" binnen de muren ... en misschien, volgend jaar een "Keizer" in de stad.

Koning Johnny De Jonghe omringd door alle deelnemers

Guy Delanghe (SSO)

KONINGSSCHIETING

KONINKLIJKE

HANDBOOGMAATSCHAPPIJ

WILLEM TELL

OOSTENDE

Zoals in het huishoudelijk reglement voorzien, komen op Hemelvaartsdag de schutters van de Koninklijke Handboogmaatschappij Willem Tell Oostende samen om de koningstitel op de staande wip te betwisten.

Nadat stipt om 16.00u Dimitri Coulier, de uittredende koning, zijn ereschet gaf, kon de wedstrijd van start gaan. Tijdens de drie officiële ronden kon niemand de koningsvogel treffen, naarmate het aantal ronden opliep steeg de spanning. In de 12de ronde haalde Dimitri de koningsvogel neer, niemand slaagde er nog in om hem dit na te doen.

Dimitri volgt zichzelf op en kan zich volgend jaar tot 3de keizer op de staande wip kronen. Bij Willem Tell Oostende deden slechts 2 schutters het hem voor, te weten in 1930 Edmond Vanhonsbrouck en Norbert Valcke in 1998.

Dimitri is reeds Keizer op de liggende wip; indien hij er in slaagt om volgend jaar op de staande wip zich nog eens tot Koning kan kronen, zou hij de eerste Oostendse Willem Teller zijn die in de beide disciplines de keizerstitel weet te behalen. We duimen er alvast voor.

Tijdens de koningsschietsing was er nog geen baljuw gekend, niemand was er in geslaagd om een vleugel van de koningsvogel af te schieten. In toepassing van het reglement wordt de titel van baljuw toegekend aan de schutter die het eerst in het daaropvolgend beschrijf een hoogvogel afschiet. Deze eer viel te beurt aan Nariné Kachatryan.

Foto 1:
Koning Dimitri Coulier en baljuw Nariné Kachatryan

Foto 2:
De Koning en baljuw omringd door enkele bestuurders

Norbert Valcke, hoofdman (WTO)

KAMPIOENENVIERING 2024

KONINKLIJKE HANDBOOGMAATSCHAPPIJ

WILLEM TELL

OOSTENDE

Op zaterdag 18 mei 2024 verzamelden de handboogschutters van de Koninklijke Handboogmaatschappij Willem Tell Oostende zich rond de feesttafel om de kampioenen van het voorbije seizoen 2023 staande en liggende wip te vieren.

Op de staande wip werd Johnny De Jonghe met 294 punten kampioen, gevolgd door Dimitri Coulier met 283 punten en Mario Madelein met 195 punten. Bij de dames behaalde Sandra Vantyghem met 195 punten de kampioentitel en Khaine Delrue was de beste bij de jeugdschutters.

Tijdens het seizoen liggende wip 2023 – 2024 was het Dimitri Coulier die met 680 punten de kampioentitel behaalde, gevolgd door Nico Pyfferoen met 398 punten en Mario Madelein met 229 punten. Zita Coulier werd met 67 punten kampioen bij de dames en Khaine Delrue met 22 punten de beste bij de jeugdschutters.

Ook alle winnaars van de diverse nevenklassementen werden met een mooie prijs bedacht.

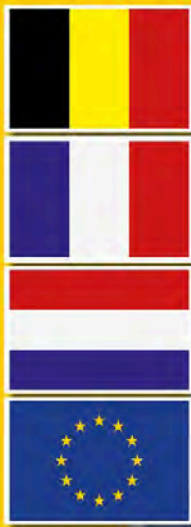
72STE EUROPESE KAMPIOENSCHAPPEN

Handboogschieten • Tir à l'arc

Boezinge

2024

VREDESSTAD
IEPER

BOEZINGE
SINT JORIS
HANDBOOG GILDE

Volg ons op:

EK2024Boezinge

De camping is geopend vanaf donderdag 15 augustus om 14u
Le camping est ouvert du jeudi 15 août à 14h

Vrijdag 16 augustus - Vendredi 16 août

- 14u: Publieke schieting (kunstborden) op 4 wippen (1)
Blok op wip 5: boog Sanlida Hero plus pezenet (waarde 850 €)
gesponsord door Verby Sport
- 14h: Tir public (assiettes commémoratives) sur 4 perches (2)
Tir au bloc sur perche 5: arc Sanlida Hero plus kit cordes (valeur 850 €)
offert par Verby Sport

Zaterdag 17 augustus - Samedi 17 août

- 11u: Samenkomst op het schuttersterrein (Diksmuidseweg 506)
- 11h: Rassemblement sur le terrain (Diksmuidseweg 506)
- 12u: Aanmelden van de deelnemers aan de jeugdkampioenschappen
Inschrijving van de publieke schieting
- 12h: Enregistrement des participants aux championnats des jeunes
Enregistrement du tir public
- 12u30: Openingsplechtigheid
- 12h30: Cérémonie d'ouverture
- 12u45: Aanvang van de kampioenschappen
Publieke schieting (kunstborden) op 3 wippen (1)
- 12h45: Débuts des championnats
Tir public (assiettes commémoratives) sur 3 perches (2)
± 18u30: Prijsuitreiking | ± 18h30: Remise des prix

Zondag 18 augustus - Dimanche 18 août

- 9u: Samenkomst op het schuttersterrein en vorming van de stoet
- 9h: Rassemblement sur le terrain et formation du cortège
- 9u30: Vertrek optocht en bloemenhulde aan het oorlogsgedenkteken
(Katspel)
- 9h30: Défilé et dépôt de gerbes au monument aux morts
(Katspel)
- 10u15: Receptie
- 10h15: Réception
- 12u: Aanmelden van de deelnemers aan de seniorenkampioenschappen
Inschrijving van de publieke schieting
- 12h: Enregistrement des participants aux championnats des séniors
Enregistrement du tir public
- 12u30: Openingsplechtigheid
- 12h30: Cérémonie d'ouverture
- 12u45: Aanvang van de seniorenkampioenschappen
Publieke schieting (kunstborden) op 3 wippen (1)
- 12h45: Débuts des championnats des séniors
Tir public (assiettes commémoratives) sur 3 perches (2)
± 18u30: Prijsuitreiking | ± 18h30: Remise des prix
- (1) Inleg 16 € / 8 € t.e.m. 18 jaar (vrijdag)
Inleg 10 € / 5 € t.e.m. 18 jaar (zaterdag, zondag)
Berekening schieting per wip (vrijdag, zaterdag, zondag)
-2 H x 10 €, 4 Z x 7 €, 4 K x 5 €, 36 V x 3 €, 10 borden
-Berekend op 80 schutters
-Blok schieting op wip 5 (vrijdag)
- (2) Mise 16 € / 8 € jusqu'à 18 ans inclus (vendredi)
Mise 10 € / 5 € jusqu'à 18 ans inclus (samedi, dimanche)
Calcul du tir par perche (vendredi, samedi, dimanche)
-2 H x 10 €, 4 Z x 7 €, 4 K x 5 €, 36 O x 3 €, 10 assiettes
-Calculé sur 80 archers
-Tir au bloc sur perche 5 (vendredi)

Wippenmeester
9940 Evergem
09/357.46.03

Boezinge is een dorpje in de Belgische provincie West-Vlaanderen en een deelgemeente van de stad Ieper. Het was een zelfstandige gemeente tot aan de gemeentelijke herindeling van 1977.

In een kroniek van het Iepers Sint-Maartenskapittel werd Boezinge voor het eerst vermeld in 1119, tijdens de periode van de eerste graven van Vlaanderen.

Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog kreeg Boezinge te maken met vluchtelingen uit

Mechelen en omgeving. Toen de Duitsers tekeer gingen tegen de burgerbevolking op Schuwe Maandag in Roeselare op 19 oktober 1914, kwam een tweede golf van vluchtelingen aan uit de oostelijke dorpen Oostnieuwkerke, Passendale, Westrozebeke, Staden, Poelkapelle en dergelijke. Op 22 april 1915 vond er een eerste gasaanval plaats. Tijdens de Eerste Slag om Ieper bleef, ondanks de gevaren, nog een deel van de bevolking ter plaatse. Na de Tweede Slag om Ieper werd Boezinge een spookdorp. Van de gebouwen bleef niets meer over; ook de kerk was volledig vernield. Pas in de zomer van 1919 kwamen de eerste Boezingenaars terug. Ze woonden eerst in houten barakken en hadden jaren nodig om hun dorp weer op te bouwen. Diverse oorlogskerkhoven, oorlogsmonumenten en bunkers getuigen nog van deze periode.

In Boezinge is er ook een schuttersgilde actief, waar zowel op liggende als staande wip wordt geschoten. De gilde van Boezinge zou volgens betrouwbare bron in 1305 gesticht zijn. Haar eerste pers werd op het kasteeldomein gezet. In de Eerste Wereldoorlog werd de pers samen met de gemeente van de kaart geveegd en werd later achter de herberg Groot Sint-Joris geplaatst. Onderstaand: de huidige locatie van de Gilde.

Boezinge Kon. Handbooggilde Sint-Joris op hun huidige locatie langs de Diksmuidseweg

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

EUROPÄISCHES SCHÜTZENFEST 2024

MONDSEE

Mondsee is een gemeente in de Oostenrijkse deelstaat Opper-Oostenrijk, gelegen in het district Vöcklabruck. Mondsee heeft een oppervlakte van +/- 16,50 km². De gemeente telt ongeveer 3200 inwoners en ligt ten noordoosten van de deelstaat Salzburg.

In de basiliek Sint-Michael van Mondsee werd in 1965 de trouwerij van Maria en Kapitein Von Trapp opgenomen uit de film *The Sound of Music*.

In 2024 zal er in Mondsee – Oostenrijk het Europees schuttersevenement worden georganiseerd van 30 augustus tot en met 1 september 2024.

Afgezien van de strijd om de titel van Europees schutterskoning en -prins, zijn er op dit uniek festival ook wedstrijden in schieten, trommelen en vendelen. Op zondag is er een optocht waar de vele schutterijen in hun historische kledij aantreden, dit alles wordt ingekleurd met talrijke harmonieën en trommelkorpsen.

Het gemeenschappelijk vieren staat centraal in deze grote Europese ontmoeting van historische schutterijen.

Meer informatie kan je terugvinden op onderstaande website:

<https://www.europaschuetzenfest.at/nl/infos>

+++++

Koen De Graeve, hoofdredacteur FVHS

AAN ALLE GILDEN/SCHUTTERIJEN

Elke regio bezit een Federatievlag.

- Antwerpen bij Jeannine Jonckers
- Brabant bij Eddy Vanbergen
- Limburg bij Jean De Wit
- West-Vlaanderen bij Norbert Valcke
- Oost-Vlaanderen bij Koen De Graeve

Mogen wij vragen deze vlaggen zoveel mogelijk te gebruiken bij speciale activiteiten en/of feestelijkheden. Ze kunnen bij bovenvermelde personen worden opgehaald en terug worden ingeleverd.

VERZEKER UW GILDE/SCHUTTERIJ VIA DE FEDERATIE !

VOLWAARDIGE VERZEKERING

GEEN ADMINISTRATIE

GEEF HET AANTAL LEDEN DOOR AAN HET SECRETARIAAT, WIJ HOEVEN GEEN NAAMLIJST

U DOET DE BETALING OP ONZE REKENING

ALLES IS ONMIDDELIJK IN ORDE

Voor meer informatie kun je best contact opnemen met het secretariaat.

vlaamseschutters@skynet.be

EGS

Europäische Gemeinschaft Historischer Schützen
Communauté européenne des guildes historiques
European community of historic guilds
Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden
Europejska Wspólnota Historycznych Strzelców

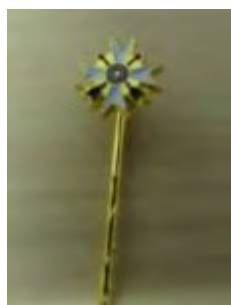
Wij hebben nog kentekens van de EGS en het Belgisch Overlegorgaan in voorraad.

Sticker E.G.S. € 1,00

Manchetknopen E.G.S. € 14,00

Pin ster E.G.S. € 2,00

Pin B.O. € 1,00

Deze kentekens kunnen worden aangekocht tijdens het Nationaal Koningssschieten of bij de penningmeester Willy Willems.

Tel: 0476/971067

E-mail: willy.willems4@telenet.be

**Belgisch Overlegorgaan van
Historische Schuttersgilden**

Surf eens naar

<https://www.vlaamseschuttersgilden.be>

Zijn er zaken die jij ook graag op de website zou zien, staat er ergens een onduidelijkheid/foutje, ontbreekt er info over uw gilde/schutterij: graag een mailtje naar ons redactielid Davy Ickx.

Heeft uw gilde/schutterij een website of een plaats op sociale media? Laat het ons weten!

Geachte voorzitter, secretaris, webmaster,

Momenteel weten we echter maar van een aantal gilden dat ze actief zijn op het internet. Vandaar deze oproep, heeft uw gilde/schutterij een website en/of sociale media, laat het ons weten. Zo kunnen wij ook onze website uitbreiden met nuttige informatie.

De link(s) van uw website en/of sociale-mediakanalen mag u doormailen naar ons redactielid Davy Ickx die al deze informatie verzamelt voor publicatie op de website van de Federatie.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.
Davy Ickx, webmaster

Davy Ickx
Tel: 016 63 24 16
E-mail: davy.ickx@scarlet.be

Ontvang het tijdschrift per e-mail.

Ontvang je graag het nieuwe tijdschrift en/of nieuwsbrief vanaf deze zijn verschenen? Stuur je e-mailadres samen met de naam van uw gilde of schutterij naar online@vlaamseschuttersgilden.be en gebruik als onderwerp "Inschrijven tijdschrift".

Wil je het tijdschrift en/of nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een mail met als onderwerp "Uitschrijven tijdschrift" naar online@vlaamseschuttersgilden.be.

Wil je volledig op de hoogte blijven van alles wat reilt en zeilt binnen de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden?

Surf dan naar www.vlaamseschuttersgilden.be

Teksten en/of foto's voor het tijdschrift nr. 61 insturen voor 15 oktober 2024 naar onderstaand mailadres:

vlaamse.historische.schuttersgilden@telenet.be

VZW

**Federatie van Vlaamse
Historische Schuttersgilden**

